

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2022 m. rugsėjo 26 d.
(OR. en)

12666/22

Tarpinstitucinė byla:
2010/0095(COD)

MI 677
COMPET 725
DIGIT 169
TELECOM 379
BETREG 10

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2022 m. rugsėjo 23 d.
kam:	Tarybos generaliniam sekretoriatui
Komisijos dok. Nr.:	COM(2022) 481 final
Dalykas:	KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI IR EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI DĖL BENDROSIOS RINKOS SKAIDRUMO DIREKTYVOS VEIKIMO 2016– 2020 m.

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2022) 481 final.

Pridedama: COM(2022) 481 final

Briuselis, 2022 09 23
COM(2022) 481 final

**KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI IR EUROPOS
EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI**

dėl Bendrosios rinkos skaidrumo direktyvos veikimo 2016–2020 m.

{SWD(2022) 297 final}

Turinys

IŽANGA	3
1. Pokyčiai 2016–2020 m.....	4
1.1. Pranešimo procedūros patobulinimai	4
1.2. Pranešimo procedūros taikymas siekiant geresnio reglamentavimo ir abipusio pripažinimo	5
2. Pranešimo procedūros taikymas	5
2.1 Veiksmingumas. Bendra apžvalga.....	5
2.2 Skubos procedūros taikymas	12
2.3 Pranešimas apie fiskalines arba finansines priemones	13
2.4 Veiksmai, kurių imtasi sulaukus Komisijos atsiliepimų	13
2.5 Veiksmai, kurių imtasi po pranešimo procedūros.....	13
2.6 Struktūrizuoti informacijos mainai su valstybėmis narėmis, EEE narėmis esančiomis ELPA valstybėmis, Šveicarija ir Turkija	13
2.7 Skaidrumas	15
3. Išvada.....	15

SANTRAUKA

Ši ataskaita parengta ir pateikta laikantis Direktyvos (ES) 2015/1535¹ (toliau – Bendrosios rinkos skaidrumo direktyva) 8 straipsnio. Joje analizuojami vieno iš svarbiausių bendrosios rinkos aspektų – Bendrosios rinkos skaidrumo direktyvoje nustatytos pranešimo procedūros – taikymo nuo 2016 iki 2020 m. rezultatai. Ataskaitoje pabrėžiamas svarbus pranešimo procedūros indėlis į bendrosios rinkos veikimą ir Geresnio reglamentavimo gairių bei priemonių rinkinio² įgyvendinimą, taip pat svarbus jos vaidmuo COVID-19 pandemijos metu.

Pranešimas Komisijai apie nacionalinius techninius reglamentus prieš juos priimant ir toliau yra svarbi priemonė, kad būtų užkirstas kelias naujoms prekybos kliūtims. Be to, tai tebėra geras kanalas Komisijos ir valstybių narių, taip pat valstybių narių tarpusavio bendradarbiavimui užtikrinti. Tai ypač svarbu kritinėmis ir nenumatytomis aplinkybėmis, pavyzdžiui, COVID-19 pandemijos metu. Be to, techniniai reglamentai, apie kuriuos pranešama Komisijai, ir galutinis priemonių, apie kurias pranešama, tekstai išverčiami į 23 ES oficialiąsias kalbas³.

Be to, kad būtų įgyvendinta Bendrosios rinkos skaidrumo direktyva, Komisija turi imtis tolesnių veiksmų ir stebėti visus pranešimus, dėl kurių suderinamumo su ES teise kyla klausimų. Tokiomis aplinkybėmis Komisija ypatingą dėmesį skiria didžiausią poveikį bendrajai rinkai darančioms priemonėms⁴.

¹ 2015 m. rugsėjo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/1535, kuria nustatoma informacijos apie techninius reglamentus ir informacinės visuomenės paslaugų taisyklės teikimo tvarka, OL L 241, 2015 9 17, p. 1.

² *Reglamentavimo aplinkos gerinimo veiksmų planas*, COM(2002) 278. Taip pat žr. *Reglamentavimo gerinimas augimui ir užimtumui Europos Sąjungoje skatinti*, COM(2005) 97; *Įgyvendinant Bendrijos Lisabonos programą: reglamentavimo aplinkos supaprastinimo strategija*, COM(2005) 535; *Geresnio reglamentavimo Europos Sąjungoje strateginė apžvalga*, COM(2006) 689; *Antroji geresnio reglamentavimo Europos Sąjungoje strateginė apžvalga*, COM(2008) 32; *Trečioji geresnio reglamentavimo Europos Sąjungoje strateginė apžvalga*, COM(2009) 15; *Sumanus reguliavimas Europos Sąjungoje*, COM(2010) 543 ir *Geresnis reglamentavimas – geresnių stipresnės Sąjungos rezultatų pagrindas*, COM(2016) 615.

³ Vertimo į airių kalbą nėra.

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0094&from=LT>

IŽANGA

Kaip „varomoji jėga kuriant stipresnę ES ekonomiką“, bendroji rinka yra viena esminių šešių Komisijos 2019–2024 m. prioritetų dalių⁵. Bendroji rinka padidino Europos įmonių ir visuomenės gerovę bei galimybes. Gera veikianti bendroji rinka padeda skatinti konkurenciją ir prekybą, didinti efektyvumą, gerinti kokybę ir sumažinti kainas įmonėms bei vartotojams⁶.

Įgyvendinant naują Komisijos 2020 m. kovo mėn. patvirtintą pramonės strategijos priemonių rinkinį⁷ buvo priimtas komunikatas dėl kliūčių⁸ ir bendrosios rinkos vykdymo užtikrinimo veiksmų planas⁹, siekiant toliau didinti konkurencingumą ir padėti įvairaus dydžio bendrovėms integruotis į ES ir pasaulines vertės grandines. Komisijos bendrosios rinkos vykdymo užtikrinimo veiksmų plano 10 veiksmė pateikiama nuoroda į Bendrosios rinkos skaidrumo direktyvą. Todėl „[a]tsižvelgiant į strategiškesnę požiūrį į Komisijos vykdymo užtikrinimo veiksmus būsimas Bendrosios rinkos skaidrumo direktyvos įgyvendinimas grindžiamas keturiomis kryptimis:

- (i) valstybės narės praneš apie visus techninių reglamentų, susijusių su prekėmis ir informacinės visuomenės paslaugomis, projektus;
- (ii) Komisija imsis tolesnių veiksmų dėl visų pranešimų, kurie kelia susirūpinimą dėl jų suderinamumo su ES teise;
- (iii) derindama tolesnius veiksmus Komisija ypatingą dėmesį skirs didžiausią poveikį bendrajai rinkai darančioms priemonėms;
- (iv) Komisija stebės teisės aktus, dėl kurių ji ėmėsi veiksmų pagal direktyvą ir dėl kurių, jei nebus atlikta tinkamų koregavimų, gali būti pradėta pažeidimo nagrinėjimo procedūra.“

Komisija ypatingą dėmesį skiria prevencijai ir vykdymo užtikrinimui, kai tai susiję su didžiausią ekonominį ar kitokį poveikį bendrajai rinkai darančiais atvejais.

Bendrosios rinkos skaidrumo direktyva siekiama neleisti susidaryti naujoms kliūtims bendrojoje rinkoje, daug dėmesio skiriant skaidrumui, dialogui, prevencijai ir geresniam reglamentavimui. Valstybės narės šioje procedūroje gali dalyvauti lygiomis teisėmis su Komisija. Suinteresuotieji subjektai gali susipažinti su rengiamais nacionaliniais techniniais reglamentais ir su priemonių, apie kurias pranešama, galutiniais tekstais, išverstais į 23 ES oficialiąsias kalbas. Todėl ekonominės veiklos vykdytojai gali numatyti prekybos kliūčių atsiradimą ir išvengti nereikalingos bei didelės administracinės naštos, darančios poveikį jų verslui.

Taikydamos pranešimo procedūrą nacionaliniams techniniams reglamentams pagal Bendrosios rinkos skaidrumo direktyvą, Komisija ir valstybės narės prieš priimdamos gali įvertinti techninius reglamentus, kuriuos bet kuri valstybė narė ketina pradėti taikyti gaminiams (pramonės gaminiams, žemės ūkio ir žuvininkystės produktams) ir informacinės visuomenės paslaugoms (žr. prie šios ataskaitos pridedamo Komisijos tarnybų darbinio dokumento 1 priedą). Procedūra supaprastintai taikoma Europos laisvosios prekybos asociacijos (ELPA) valstybėms, pasirašiusioms Europos ekonominės erdvės (EEE) susitarimą, Šveicarijai ir Turkijai (žr. 4 priedą).

⁵ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/economy-works-people/internal-market_lt

⁶ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/lt/fs_20_427

⁷ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/lt/ip_20_416

⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=COM%3A2020%3A0093%3AFIN>

⁹ Žr. 4 išnašą.

Bendrosios rinkos skaidrumo direktyva taip pat atlieka svarbų vaidmenį žinių apie šalį dialogo susitikimuose su valstybėmis narėmis ir suinteresuotaisiais subjektais¹⁰. Tokie susitikimai bus vieni iš bendrosios rinkos strategijos veiksmų siekiant užtikrinti atitiktis kultūrą ir pažangųjį vykdymo užtikrinimą¹¹. Komisija mano, kad šie susitikimai suteikia galimybę palaikyti dialogą, siekiant gerinti Bendrosios rinkos skaidrumo direktyvos įgyvendinimą. Todėl palaikydama dialogą pagal Direktyvą ir atsižvelgdama į kitus rodiklius Komisija gali geriau nustatyti valstybių narių probleminius sektorius ir struktūrines problemas.

Ši ataskaita, parengta ir pateikta laikantis Bendrosios rinkos skaidrumo direktyvos, yra šios direktyvos taikymo nuo 2016 iki 2020 m. kokybinė ir kiekybinė apžvalga.

2020 m. Bendrosios rinkos skaidrumo direktyvoje numatyta pranešimo procedūra buvo labai svarbi valdant COVID-19 pandemiją ir prisidėjo prie koordinuoto atsako į sveikatos krizę visoje ES. Virusų plitimas sutrikdė pasaulines tiekimo grandines. Per pandemiją kilo pavojus bendrosios rinkos vientisumui, o platesne prasme – ir gamybos bei platinimo vertės grandinių, užtikrinančių būtinų reikmenų tiekimą mūsų sveikatos sistemoms, išsaugojimui. Direktyvoje nustatyta sistema, kuri sudarė sąlygas valstybėms narėms veikti koordinuotai.

1. POKYČIAI 2016–2020 M.

Per penkerius metus nuo 2016 iki 2020 m. gauti 3 553 pranešimai (žr. 3.1 priedą), dialoge dėl Bendrosios rinkos skaidrumo direktyvos aktyviai dalyvavo valstybės narės, pateikusios 243 išsamias nuomones ir 475 pastabas (žr. 3.6 priedą). Be to, Komisija dažnai pateikdavo atsiliepimus dėl techninių reglamentų, apie kuriuos pranešta, – ji pateikė 212 išsamių nuomonių ir 816 pastabų (žr. 3.4 priedą). Daugiausia Komisijos ir ES valstybių narių atsiliepimų buvo susiję su žemės ūkiu, žuvininkyste, maisto produktais ir statybos produktais.

Naujų IT priemonių įdiegimas per ataskaitinį laikotarpį, kaip aprašyta toliau pateiktose dalyse, padėjo ekonominės veiklos vykdytojams dalyvauti Bendrosios rinkos skaidrumo direktyvos procedūroje.

Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (ESTT) praktika atskleidė kai kurias Bendrosios rinkos skaidrumo direktyvos aiškinimo problemas. Šios problemos, be kita ko, buvo susijusios su techninių reglamentų apibrėžtimi, naujų tarpininkavimo paslaugų klasifikavimu naujai atsirandančiuose sektoriuose, susijusiuose su bendradarbiaujamosios ekonomikos modeliais, teise susipažinti su dokumentais, susijusiais su Bendrosios rinkos skaidrumo direktyvos procedūra, ir bausme už nepranešimą¹².

1.1. Pranešimo procedūros patobulinimai

Vienas iš Bendrosios rinkos skaidrumo direktyvos tikslų – informuoti ekonominės veiklos vykdytojus, įskaitant mažąsias ir vidutines įmones, apie planuojamus techninius reglamentas prieš valstybėms narėms juos priimant. Taip sudaromos sąlygos ekonominės veiklos vykdytojams pateikti savo pastabas ir laiku suderinti savo veiklą su būsimais techniniais reglamentais¹³. Iš gausių atsiliepimų į suinteresuotųjų subjektų atsiųstus pranešimus matyti,

¹⁰ Žinių apie šalį dialogą sudaro struktūrizuoti susitikimai su nacionalinėmis institucijomis, dalyvaujančiomis pranešimo procedūroje kiekvienoje ES valstybėje narėje, ir su nacionaliniais suinteresuotaisiais subjektais.

¹¹ Žr. bendrosios rinkos strategijos dalį „Užtikrinti taisyklių laikymąsi ir pažangiojo vykdymo užtikrinimo kultūrą, kad būtų lengviau sukurti tikrą bendrąją rinką“, http://ec.europa.eu/growth/single-market/strategy_en.

¹² Daugiau informacijos apie ESTT praktiką 2016–2020 m., susijusią su Bendrosios rinkos skaidrumo direktyva, – 2 priede.

¹³ Žr. Bendrosios rinkos skaidrumo direktyvos 7 konstatuojamąją dalį.

kad šia tikrinimo teise naudojamosi dažnai. Jais remdamosi Komisija ir nacionalinės valdžios institucijos gali lengviau nustatyti prekybos kliūtis.

Dėdama vis daugiau pastangų užtikrinti skaidrumą ir efektyvumą, 2015 m. Komisija siekė sukurti naują Techninių reglamentų informacinės sistemos (TRIS) svetainės funkciją¹⁴. Ši funkcija pradėta taikyti 2016 m. Bet kuris ja besinaudojantis asmuo Bendrosios rinkos skaidrumo direktyvos 6 straipsnyje nurodytu priėmimo atidėjimo laikotarpiu per TRIS svetainę gali teikti nuomones dėl bet kurio pranešimo. 2016–2020 m. pasinaudojant šia funkcija Komisijai pateikta 1 618 nuomonių (2016 m. – 144, 2017 m. – 421, 2018 m. – 175, 2019 m. – 281, 2020 m. – 597).

1.2. Pranešimo procedūros taikymas siekiant geresnio reglamentavimo ir abipusio pripažinimo

Komunikate *Geresnis reglamentavimas augimui ir užimtumui Europos Sąjungoje skatinti*¹⁵ Komisija pabrėžė, kad Bendrosios rinkos skaidrumo direktyvoje nustatytu prevenciniu kontrolės mechanizmu prisidedama prie nacionalinių reglamentų dėl gaminių ir informacinės visuomenės paslaugų kokybės gerinimo. Komisijos ir valstybių narių bendradarbiavimu pagal pranešimo procedūrą siekiama užtikrinti aiškesnę reglamentavimo sistemą ekonominės veiklos vykdytojams.

Be to, Bendrosios rinkos skaidrumo direktyva prisidedama prie abipusio pripažinimo gerinimo. Abipusio pripažinimo principas, kylantis iš ESTT praktikos dėl SESV 34–36 straipsnių, užtikrina prekių, kurioms netaikomi arba tik iš dalies taikomi derinamieji ES teisės aktai, patekimą į rinką. Juo užtikrinama, kad bet kuri prekė, teisėtai parduodama vienoje valstybėje narėje, iš esmės gali būti parduodama kitoje valstybėje narėje. Nacionalinių reglamentų vertinimas prieš juos priimant padeda sumažinti riziką, kad dėl šių taisyklių atsirastų nepagrįstų prekybos reguliavimo kliūčių, visų pirma atsižvelgiant į abipusio pripažinimo principą. Taip yra dėl to, kad Komisija gali: i) pataisyti bendrosios rinkos nuostatų tekstą projektuose, apie kuriuos valstybės narės praneša pagal Bendrosios rinkos skaidrumo direktyvos procedūrą, ir ii) rekomenduoti valstybėms narėms bendrosios rinkos sąlygą įtraukti į nacionalinių priemonių, apie kurias pranešama, projektus, kai tokios sąlygos šiuose projektuose nėra.

2. PRANEŠIMO PROCEDŪROS TAIKYMAS

2.1 Veiksmingumas. Bendra apžvalga

► Pranešimų skaičius ir susiję sektoriai

2016–2020 m. Komisija gavo 3 553 pranešimus (2016 m. – 700, 2017 m. – 676, 2018 m. – 666, 2019 m. – 657, 2020 m. – 854)¹⁶.

Pastebėta, kad pranešimų skaičius valstybėse narėse labai skiriasi: vienos per metus vidutiniškai pateikia daugiau kaip 50 pranešimų, kitos – mažiau kaip 10 pranešimų (žr. 3.2 priedą). Šį skirtumą iš dalies galima paaiškinti skirtinga organizacine struktūra skirtingose šalyse (pvz., tuo, kad esama reguliavimo įgaliojimus turinčių regioninių / vietos valdžios institucijų), informuotumo stoka arba aktyvesniu ar pasyvesniu reguliavimu, tačiau dėl tokių didelių neatitikimų kilo abejonių, ar visapusiškai laikomasi pareigos pranešti. Atlikus analizę

¹⁴ <http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/tris/lt/>

¹⁵ Žr. pirmiau pateiktą 2 išnašą.

¹⁶ Žr. 3.1 priedą. Į šiuos duomenis neįtraukti pranešimai iš EEE susitarimą pasirašiusių ELPA šalių (Norvegijos, Lichtenšteino ir Islandijos) ir pranešimai iš Turkijos arba Šveicarijos. Ataskaitiniu laikotarpiu Komisija iš šių šalių gavo 232 pranešimus (124 – iš EEE narėmis esančių ELPA valstybių, 74 – iš Turkijos, 34 – iš Šveicarijos). Daugiau informacijos apie šiuos pranešimus pateikta 4 priede.

paiškėjo, kad 2017, 2018 ir 2019 m. beveik nė viena valstybė narė nei pranešė, nei pakartotinai pranešė apie techninių reglamentų projektus. Tačiau dauguma valstybių narių turėjo palyginti nedaug projektų, apie kuriuos nepranešta, t. y. 10 arba mažiau per metus.

3.2 priede (1 lentelėje) matyti, kad pranešimų skaičius susijęs su valstybių narių dydžiu: didžiausios valstybės narės paprastai pateikia daugiau pranešimų nei vidutinio dydžio ir mažos valstybės narės. Tai iš dalies galima paaiškinti tuo, kad jose veikia daugiau regioninių ir vietos valdžios institucijų, kurios yra įpareigosotos pranešti apie savo techninių reglamentų projektus. Tačiau taip yra ne visada. Pavyzdžiui, kai kuriais atvejais vidutinio dydžio valstybės narės pateikė daugiau pranešimų nei tam tikros didesnės valstybės narės, o didesnės valstybės narės, kuriose nustatyta centralizuota struktūra, pateikė daugiau pranešimų nei decentralizuotą struktūrą turinčios valstybės narės.

Kaip ir ankstesniu ataskaitiniu laikotarpiu, daugiausia per 2016–2020 m. pateiktų pranešimų buvo susiję su statybos sektoriumi, po to – žemės ūkio produktų, žuvininkystės, akvakultūros ir kitų maisto produktų sektoriais.

Taip pat pateikta daugybė pranešimų, susijusių su **informacinės visuomenės paslaugų, aplinkosaugos ir cheminių medžiagų sektoriais** (daugiausia dėl pakuočių ir pakuočių atliekų, plastiko gaminių, trąšų, augalų apsaugos produktų, kurių sudėtyje yra glifosato arba neonikotinoidų, išmetamųjų teršalų normos, kosmetikos gaminių, kurių sudėtyje yra mikroplastiko) ir **transportu** (pvz., dėl elektrinių transporto priemonių, specialios įrangos keleivinėms transporto priemonėms ir taksi, sniego motociklų, -elektrinių paspirtukų, laivų ir pramoginių laivų, bepiločių orlaivių) (žr. 3.3 priedą).

► **Komisijos atsiliepimuose aptarti klausimai**

Nesuderintose srityse, t. y. tose, kuriose, jei nėra antrinės teisės aktų, nacionalinės priemonės turi atitikti SESV 34–36 straipsnius (laisvas prekių judėjimas) ir 49 bei 56 straipsnius (įsisteigimo teisė ir laisvė teikti paslaugas, susijusias su informacine visuomene), Komisijos atsiliepimais, įvertinus priemonės būtinumą ir proporcingumą pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktiką, siekta atkreipti valstybių narių dėmesį į galimas nepagrįstas prekybos kliūtis.

Atsiliepimais dėl nacionalinių priemonių, kurios iš dalies arba visiškai patenka į **suderintas sritis**, siekta užtikrinti, kad nacionalinės priemonės būtų suderinamos su ES antrinės teisės aktais.

- 2016–2020 m. valstybės narės pranešė apie 765 **statybos** srities techninių reglamentų projektus (2016 m. – 131, 2017 m. – 181, 2018 m. – 139, 2019 m. – 158, 2020 m. – 156¹⁷). Šie projektai buvo susiję su visų rūšių statybos produktais, be kita ko, tiltų konstrukcijomis ir betoninėmis kelių konstrukcijomis, nuožulnia pastatų stogo danga, gaisro gesinimo ir gelbėjimo įranga, šilumine izoliacija, sintetiniais užpildais, betono konstrukcijomis, elektros įranga, skirta montuoti ant betono konstrukcijų ir jose, ir medžiagomis iš metalo, turinčiomis sąlytį su geriamuoju vandeniu.

Komisija pirmiausia nagrinėjo techninių reglamentų projektus, kuriuose numatyta taikyti papildomus techninius reikalavimus arba atlikti statybos produktų bandymus, trukdančius laisvam produktų, pažymėtų CE ženklu, judėjimui. Projektai, apie kuriuos buvo pranešta, daugiausia nagrinėti pagal Reglamentą (ES) Nr. 305/2011, kuriuo nustatomos suderintos statybos produktų rinkodaros sąlygos¹⁸.

¹⁷ Žr. 3.3 priedą.

¹⁸ 2011 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 305/2011, kuriuo nustatomos suderintos statybos produktų rinkodaros sąlygos ir panaikinama Tarybos direktyva 89/106/EEB, OL L 88, 2011 4 4, p. 5.

Komisija nagrinėjo teisės aktų projektus, kuriais draudžiama naujuose pastatuose įrengti iškastinius naftos produktus deginančias krosnis ir gamtines dujas deginančias krosnis, išskyrus atvejus, kai naftą ir dujas deginančiose krosnyse naudojama tik atsinaujinančioji energija. Projektai, apie kuriuos pranešta, nagrinėti pagal Direktyvą 2009/142/EB, susijusią su dujas deginančiais prietaisais¹⁹, ir Direktyvą 92/42/EEB dėl naudingumo koeficiento reikalavimų naujiems karšto vandens katilams, deginantiems skystąjį arba dujinį kurą²⁰.

Techniniai reglamentai, susiję su pastatų energijos vartojimo efektyvumu, buvo vertinami pagal Direktyvą 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo²¹, Direktyvą 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo²² ir Direktyvą 2009/125/EB, nustatančią ekologinio projektavimo reikalavimų su energija susijusiems gaminiams nustatymo sistemą²³.

Komisija taip pat vertino teisės aktų projektus, susijusius su reikalavimais, taikomais greitkelių ryšio įrangai. Projektas, apie kurį pranešta, nagrinėtas pagal Direktyvas 1999/5/EB²⁴, 2006/95/EB²⁵ ir 2004/108/EB²⁶.

- 2016–2020 m. valstybės narės pateikė 693 pranešimus apie techninių reglamentų projektus, susijusius su **žemės ūkio produktais, žuvininkystės, akvakultūros ir kitais maisto produktais** (2016 m. – 145, 2017 m. – 106, 2018 m. – 146, 2019 m. – 161, 2020 m. – 135)²⁷. Šių projektų apimamos sritys buvo susijusios su, pavyzdžiui, sąlytį su maisto produktais turinčiomis medžiagomis, energiniais gėrimais, riebalų rūgštimis maisto produktuose, vynu ir spiritiniais gėrimais, maisto produktų kokybės ženklais, gyvūnų gerove ir kailinių gaminių prekyba.

Kai kurios valstybės narės pranešė apie reglamentų, kuriais nustatomi ženklai, susiejantys produkto kokybę su jo kilmę, projektus. Šie pranešimai buvo nagrinėjami pagal SESV nuostatas dėl laisvo prekių judėjimo ir Reglamentą (ES) Nr. 1151/2012 dėl žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemų²⁸.

Aptariamuoju laikotarpiu Komisija išnagrinėjo pranešimus, susijusius su maisto produktų higiena, ir pateikė išsamias nuomones ir pastabas dėl jų atitikties

¹⁹ 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/142/EB, susijusi su dujas deginančiais prietaisais, OL L 330, 2009 12 16, p. 10.

²⁰ 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyva 92/42/EEB dėl naudingumo koeficiento reikalavimų naujiems karšto vandens katilams, deginantiems skystąjį arba dujinį kurą, OL L 167, 1992 6 22, p. 17.

²¹ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB, OL L 315, 2012 11 14, p. 1.

²² 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo, OL L 153, 2010 6 18, p. 13.

²³ 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/125/EB, nustatanti ekologinio projektavimo reikalavimų su energija susijusiems gaminiams nustatymo sistemą, OL L 285, 2009 10 31, p. 10.

²⁴ 1999 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 1999/5/EB dėl radijo ryšio įrenginių ir telekomunikacijų galinių įrenginių bei abipusio jų atitikties pripažinimo, OL L 91, 1999 4 7, p. 10.

²⁵ 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/95/EB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su elektrotechniniais gaminiiais, skirtais naudoti tam tikrose įtampos ribose, suderinimo, OL L 374, 2006 12 27, p. 10.

²⁶ 2004 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/108/EB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su elektromagnetiniu suderinamumu, suderinimo, OL L 390, 2004 12 31, p. 24.

²⁷ Žr. 3.3 priedą.

²⁸ Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1151/2012 dėl žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemų, OL L 343, 2012 12 14, p. 1.

Reglamentui (EB) Nr. 852/2004 dėl maisto produktų higienos²⁹, Reglamentui (EB) Nr. 853/2004, nustatančiam konkrečius gyvūninės kilmės maisto produktų higienos reikalavimus³⁰, ir Reglamentui (EB) Nr. 854/2004, nustatančiam specialiąsias gyvūninės kilmės produktų, skirtų vartoti žmonėms, oficialios kontrolės taisykles³¹.

Kiti pranešimai buvo susiję su maisto produktų ženkliniu. Komisija vertino jų suderinamumą su Reglamentu (ES) Nr. 1169/2011 dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams³², pirmiausia su nuostatomis dėl maistingumo deklaracijų arba su kitomis sektoriaus nuostatomis dėl vartotojams teikiamos informacijos³³.

- **Informacinės visuomenės paslaugų sektoriuje** valstybės narės pranešė apie 255 priemones (2016 m. – 58, 2017 m. – 43, 2018 m. – 34, 2019 m. – 57, 2020 m. – 63³⁴). Daugiausia pranešimų buvo apie teisės aktų projektus, susijusius su elektroninės prekybos, socialinių tinklų ir internetinių platformų operatoriais, tinklo neutralumu ir žiniasklaidos pliuralizmu, melagingomis naujienomis ir neapykantos kurstymu internete, taip pat kitomis taisyklėmis dėl informacinės visuomenės paslaugų, kurioms taikoma Direktyva 2000/31/EB (Elektroninės prekybos direktyva)³⁵, ir taisyklėmis, susijusiomis su audiovizualinės žiniasklaidos paslaugomis, kurioms taikoma Direktyva (ES) 2018/1808 (peržiūrėta Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyva)³⁶.

²⁹ 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 852/2004 dėl maisto produktų higienos, OL L 139, 2004 4 30, p. 1.

³⁰ 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 853/2004, nustatantis konkrečius gyvūninės kilmės maisto produktų higienos reikalavimus, OL L 139, 2004 4 30, p. 55.

³¹ 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 854/2004, nustatantis specialiąsias gyvūninės kilmės produktų, skirtų vartoti žmonėms, oficialios kontrolės taisykles, OL L 139, 2004 4 30, p. 206. Reglamentas (EB) Nr. 854/2004 buvo panaikintas 2017 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2017/625 dėl oficialios kontrolės ir kitos oficialios veiklos, kuri vykdoma siekiant užtikrinti maisto ir pašarų srities teisės aktų bei gyvūnų sveikatos ir gerovės, augalų sveikatos ir augalų apsaugos produktų taisyklių taikymą, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 999/2001, (EB) Nr. 396/2005, (EB) Nr. 1069/2009, (EB) Nr. 1107/2009, (ES) Nr. 1151/2012, (ES) Nr. 652/2014, (ES) 2016/429 ir (ES) 2016/2031, Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1/2005 ir (EB) Nr. 1099/2009 bei Tarybos direktyvos 98/58/EB, 1999/74/EB, 2007/43/EB, 2008/119/EB ir 2008/120/EB, ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 854/2004 ir (EB) Nr. 882/2004, Tarybos direktyvos 89/608/EEB, 89/662/EEB, 90/425/EEB, 91/496/EEB, 96/23/EB, 96/93/EB ir 97/78/EB bei Tarybos sprendimas 92/438/EEB (Oficialios kontrolės reglamentas), OL L 95, 2017 4 7, p. 1.

³² 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1169/2011 dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1924/2006 ir (EB) Nr. 1925/2006 bei kuriuo panaikinami Komisijos direktyva 87/250/EEB, Tarybos direktyva 90/496/EEB, Komisijos direktyva 1999/10/EB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/13/EB, Komisijos direktyvos 2002/67/EB ir 2008/5/EB bei Komisijos reglamentas (EB) Nr. 608/2004, OL L 304, 2011 11 22, p. 18.

³³ 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1379/2013 dėl bendro žvejybos ir akvakultūros produktų rinkų organizavimo, kuriuo iš dalies keičiami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1184/2006 ir (EB) Nr. 1224/2009 ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 104/2000, OL L 354, 2013 12 28, p. 1.

³⁴ Žr. 3.3 priedą.

³⁵ 2000 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/31/EB dėl kai kurių informacinės visuomenės paslaugų, ypač elektroninės komercijos, teisinių aspektų vidaus rinkoje (Elektroninės komercijos direktyva), OL L 178, 2000 7 17, p. 1.

³⁶ 2018 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/1808, kuria, atsižvelgiant į kintančias rinkos realijas, iš dalies keičiama Direktyva 2010/13/ES dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų tam tikrų nuostatų, susijusių su audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimu, derinimo (Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyva), OL L 303, 2018 11 28, p. 69.

Kiti Komisijos atsiliepimai buvo pareikšti dėl priemonių projektų, apie kurias pranešta, susijusių su informacinės visuomenės paslaugų taisyklėmis, daugiausia dėmesio skiriant elektroninės atpažinties ir patikimumo užtikrinimo paslaugoms, kurioms taikomas Reglamentas (ES) 910/2014 (eIDAS reglamentas)³⁷, ir laisvam ne asmens duomenų judėjimui, kaip tai reglamentuojama Reglamente (ES) 2018/1807³⁸. Taip pat buvo pateikta pranešimų apie skaitmeninių duomenų privatumą, kibernetinį saugumą, duomenų saugojimą, elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymą, autorių teises, telekomunikacijas ir elektroninius ryšius (įskaitant 5G), saugesnį internetą vaikams, elektronines knygas, nuotolinius lošimus. Kai kuriais atvejais šie pranešimai buvo tiesiogiai ar netiesiogiai siejami su laisvu paslaugų judėjimu ir įsisteigimo laisve (SESV 49 bei 56 straipsniai ir Paslaugų direktyva³⁹), vartotojų teisėmis pagal Direktyvą 2011/83/ES⁴⁰, asmens duomenų apsauga pagal Bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą (ES) 2016/679⁴¹, taip pat saviraiškos laisve ir laisve užsiimti verslu, kaip įtvirtinta Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje.

- **Cheminių medžiagų** sektoriuje Komisija gavo 167 pranešimus (2016 m. – 32, 2017 m. – 32, 2018 m. – 28, 2019 m. – 27, 2020 m. – 48⁴²), susijusius su tokiais sritimis kaip biocidiniai produktai, augalų apsaugos produktai ir produktai, kuriems taikomas Reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH)⁴³, kurie daugiausia nagrinėti pagal Biocidinių produktų reglamentą⁴⁴, Reglamentą (EB) Nr. 1107/2009 dėl augalų apsaugos produktų pateikimo į rinką⁴⁵ ir REACH.
- **Aplinkos sektoriuje** Komisija išnagrinėjo 206 priemonių projektus (2016 m. – 55, 2017 m. – 39, 2018 m. – 28, 2019 m. – 33, 2020 m. – 51⁴⁶). Kai kurie projektai, apie kuriuos pranešta, buvo susiję su pakuočių atliekomis bei vienkartiniais plastiko gaminiais ir kilo problemų dėl jų suderinamumo su Direktyva 94/62/EB dėl pakuočių ir pakuočių atliekų⁴⁷ (pavyzdžiui, dėl lengvųjų plastikinių pirkinų maišelių

³⁷ 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje, kuriuo panaikinama Direktyva 1999/93/EB, OL L 257, 2014 8 28, p. 73.

³⁸ 2018 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1807 dėl laisvo ne asmens duomenų judėjimo Europos Sąjungoje pagrindų (OL L 303, 2018 11 28, p. 59).

³⁹ 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/123/EB dėl paslaugų vidaus rinkoje, OL L 376, 2006 12 27, p. 36.

⁴⁰ 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/83/ES dėl vartotojų teisių, kuria iš dalies keičiamos Tarybos direktyva 93/13/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/44/EB bei panaikinamos Tarybos direktyva 85/577/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/7/EB, OL L 304, 2011 11 22, p. 64.

⁴¹ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendras duomenų apsaugos reglamentas), OL L 119, 2016 5 4, p. 1.

⁴² Žr. 3.3 priedą.

⁴³ 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiantis Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiantis Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinantį Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB, OL L 396, 2006 12 30, p. 1.

⁴⁴ 2012 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 528/2012 dėl biocidinių produktų tiekimo rinkai ir jų naudojimo, OL L 167, 2012 6 27, p. 1.

⁴⁵ 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1107/2009 dėl augalų apsaugos produktų pateikimo į rinką ir panaikinantį Tarybos direktyvas 79/117/EEB ir 91/414/EEB, OL L 309, 2009 11 24, p. 1.

⁴⁶ Žr. 3.3 priedą.

⁴⁷ 1994 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 94/62/EB dėl pakuočių ir pakavimo atliekų, OL L 365, 1994 12 31, p. 10.

uždraudimo reikalavimų) ir Direktyva (ES) 2019/904 dėl tam tikrų plastikinių gaminių poveikio aplinkai mažinimo (pavyzdžiui, dėl termino „plastikinis“ apibrėžčių⁴⁸).

Pagal pranešimo procedūrą Komisija taip pat galėjo imtis intervencinių veiksmų sektoriuose, kuriuos buvo numatyta suderinti arba kurie buvo derinami ES lygmeniu, taip užkertant kelią valstybėms narėms taikyti skirtingas nacionalines priemones. Vadovaudamasi Bendrosios rinkos skaidrumo direktyvos 6 straipsnio 3 dalimi ir 6 straipsnio 4 dalimi, Komisija paprašė pranešimus pateikusių valstybių narių atidėti ekologiškos augalų, gyvūnų ir akvakultūros produktų bei maisto produktų gamybos (pranešimas 2018/190/BG), ekologiškos triušių mėsos gamybos (pranešimas 2018/665/B), ekologiškų broilerių putpelių (pranešimas 2018/219/E) ir vienkartinį plastikinių gaminių (pranešimai 2018/666/F ir 2019/9/UK) sričių techninių reglamentų projektų, apie kuriuos pranešta, priėmimą 12 mėnesių nuo pranešimo dienos.

► **Teigiami pavyzdžiai, iš kurių matyti Bendrosios rinkos skaidrumo direktyvos poveikis**

Ataskaitiniu laikotarpiu Bendrosios rinkos skaidrumo direktyva daugeliu atvejų pasirodė esanti veiksminga – nacionalinės valdžios institucijos pagal Komisijos rekomendacijas iš naujo parengė projektus, apie kuriuos pranešta, arba juos atšaukė. Pavyzdžiui, buvo gautas pranešimas dėl nutarimo projekto, kuriuo Italijoje gyvenantys automobilių vairuotojai, kurie veža jaunesnius nei ketverių metų vaikus, įpareigojami naudoti specialius automobilio sėdynės signalizacijos prietaisus, skirtus užtikrinti, kad mažamečiai nebūtų palikti transporto priemonėje. Savo išsamioje nuomonėje Komisija nurodė, kad kai kurie projekto, apie kurį pranešta, reikalavimai prieštarauja ES suderinimo taisyklėms ir laisvam prekių judėjimui (SESV 34–36 straipsniai). Taip buvo dėl to, kad trūko įrodymų dėl: i) to, kiek proporcingas reikalavimas, susijęs su automobilio sėdynės signalizacijos prietaisų, teisėtai pagamintų kitose valstybėse narėse, išankstinio patvirtinimo procedūra, ir ii) įpareigojimo įrengti šiuose prietaisuose automatinę ryšio sistemą, skirtą pranešimams arba skambučiams siųsti belaidžio judriojo ryšio tinklais ne mažiau kaip trimis skirtingais telefono numeriais. Komisija pabrėžė, kad „išankstinio leidimų išdavimo procedūra“, kuria „akredituotos įstaigos“ įpareigojamos kreiptis dėl pripažinimo į Italijos motorinių transporto priemonių generalinį direktoratą, gali prieštarauti laisvo paslaugų teikimo Sąjungoje principui (SESV 56 straipsnis). Italijos valdžios institucijos iš naujo parengė siūlomą nutarimo projektą pagal Komisijos pastabas ir tokiu būdu užtikrino, kad priemonės projektas, apie kurį pranešta, atitiktų tikslą užtikrinti vaikų saugumą.

2016, 2017 ir 2018 m. Komisija taip pat gavo kelis pranešimus apie bepiločių orlaivių (dronų) charakteristikas ir specialią įrangą. Savo atsiliepimuose Komisija priminė ES lygmens derinimo procesą ir pakvietė atitinkamas valstybes nares bendradarbiauti kuriant bepiločiams orlaiviams taikomą ES reguliavimo sistemą, kuri užtikrintų aukštą tokių orlaivių eksploatavimo saugos lygį ir leistų valdyti riziką, susijusią su sauga, privatumo ir asmens duomenų apsauga. Atitinkamos valstybės narės laikėsi Komisijos rekomendacijų, pateiktų pastabose ir išsamiose nuomonėse, arba atšaukė projektus, apie kuriuos pranešta⁴⁹.

2020 m. prasidėjus COVID-19 pandemijai, kai kurios valstybės narės priėmė arba parengė nacionalines priemones, turinčias įtakos laisvam asmeninių apsaugos priemonių, tokių kaip apsauginiai akiniai, veido kaukės, pirštinės, chirurginiai kombinezonai ir chalatai, judėjimui bei laisvam vaistų judėjimui. Dėl šių priemonių kilo pavojus, kad tokios būtiniausios prekės nepasieks tų, kuriems jų reikėjo labiausiai, visų pirma sveikatos priežiūros darbuotojų, vietos

⁴⁸ 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/904 dėl tam tikrų plastikinių gaminių poveikio aplinkai mažinimo, OL L 155, 2019 6 12, p. 1.

⁴⁹ Daugiau pavyzdžių rasite 3.9 priede.

pagalbos grupių ir pacientų nukentėjusiose vietovėse visoje Europoje. Šios priemonės lėmė domino efektą – valstybės narės ėmėsi priemonių, kad sušvelnintų kitų valstybių narių taikomų priemonių poveikį. Per trumpą laiką apribojimai pradėti taikyti vis įvairesniems produktams – nuo asmeninių apsaugos priemonių iki vaistų. Tokios priemonės sutrikdė logistikos ir platinimo grandines ir skatino atsargų kaupimą tiekimo grandinėje. Galiausiai tokiomis priemonėmis buvo atkurtos vidaus sienos tuo metu, kai labiausiai reikėjo valstybių narių solidarumo. Komisija paragino valstybes nares pranešti apie tokias priemones per Bendrosios rinkos skaidrumo direktyvos mechanizmą ir pateikė gaires, kaip tai padaryti. Priemonės, apie kurias pranešta Komisijai, buvo vertinamos kaip prioritetinės ir Komisija padėjo valstybėms narėms pakoreguoti tas priemones, kurios galėjo trukdyti laisvam būtiniausių prekių judėjimui bendrojoje rinkoje⁵⁰. COVID-19 pandemijos metu įgyta patirtis parodė Bendrosios rinkos skaidrumo direktyvos procedūrų, įskaitant skubos procedūrą (žr. 2.2 dalį), aktualumą, taip pat suteikė naudingos patirties kovai su neigiamais nepaprastosios padėties padariniais bendrajai rinkai. Tais atvejais, kai apie priemones buvo pranešta po jų priėmimo (2020 m. – maždaug 150 su COVID-19 susijusių pranešimų atveju), pagal direktyvą siūlomas pranešimo mechanizmas reiškė, kad per krizę vis dar buvo galima pasinaudoti informacija ir tarpusavio vertinimo nauda dėl TRIS komunikacijos platformos, kurioje valstybės narės galėjo susipažinti su kitų valstybių narių priimtomis COVID priemonėmis.

► **Dažniausiai šalintos kliūtys**

Vienas iš Bendrosios rinkos skaidrumo direktyvos tikslų – nustatyti sritis, kuriose pakartotinai atsiranda laisvo prekių judėjimo ir laisvės teikti informacinės visuomenės paslaugas kliūčių, ir atitinkamai nustatyti poreikį imtis intervencinių veiksmų derinimo priemonių atžvilgiu, siekiant užtikrinti sklandesnį bendrosios rinkos veikimą⁵¹. Analizuojamu laikotarpiu Komisija priemonių projektuose, apie kuriuos pranešta, nustatė keletą pasikartojančių kliūčių. Tokių kliūčių pavyzdžiai: bendrosios rinkos sąlygos nebuvimas, klaidinančios ir neaiškios nuostatos, kurias būtų buvę galima aiškinti ir taikyti kaip rinkos apribojimus arba ES reglamentų nuostatų pakartojimą, privalomų standartų klausimas ir papildomi bandymų metodai⁵².

► **Atsiliepimai**

Bendrosios rinkos skaidrumo direktyva sudaromos sąlygos oficialiems ir struktūrizuotiems valstybių narių ir Komisijos informacijos mainams vertinant projektus, apie kuriuos pranešta. Šių informacijos mainų intensyvumą patvirtina gausūs Komisijos ir valstybių narių atsiųsti atsiliepimai dėl pranešimų, taip pat pranešančiųjų valstybių narių atsakymai ir vėlesnis keitimasis pranešimais (žr. 3.4, 3.5, 3.6 ir 3.8 priedus). Toks keitimasis informacija valstybėms narėms suteikia galimybę nustatyti projektų, apie kuriuos pranešama, suderinamumą su ES teisės aktais. Per ataskaitinį laikotarpį Komisija ekspertų lygmeniu reguliariai susitikdavo su valstybių narių atstovais, kad prireikus galėtų išsiaiškinti dar neišspręstus klausimus, ir prašė valstybių narių papildomos informacijos, kad galėtų išsiaiškinti techninių reglamentų, apie kuriuos pranešta, taikymo sritis.

Nagrinėjamoju laikotarpiu Komisija pateikė 212 išsamių nuomonių (2016 m. – 60, 2017 m. – 34, 2018 m. – 40, 2019 m. – 38, 2020 m. – 40) dėl 5,9 proc. visų projektų, apie kuriuos valstybės narės buvo pranešusios per ataskaitinį laikotarpį. Savo ruožtu valstybės narės pateikė 243 išsamias nuomones (2016 m. – 78, 2017 m. – 44, 2018 m. – 38, 2019 m. – 30,

⁵⁰ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos Centriniam Bankui, Europos investicijų bankui ir Euro grupei *Suderintas ekonominis atsakas į COVID-19 protrūkį*, COM(2020) 112.

⁵¹ Žr. Bendrosios rinkos skaidrumo direktyvos 15 konstatuojamąją dalį.

⁵² Daugiau informacijos apie dažniausiai pasitaikiusias pašalintas kliūtis žr. 3.11 priede.

2020 m. – 53). Iš 1 291 pastabos, pateiktos per ataskaitinį laikotarpį, 816 pastabų pateikė Komisija (2016 m. – 154, 2017 m. – 189, 2018 m. – 184, 2019 m. – 155, 2020 m. – 134), o 475 pastabas pateikė valstybės narės (2016 m. – 118, 2017 m. – 74, 2018 m. – 77, 2019 m. – 64, 2020 m. – 142) (žr. 3.4 ir 3.6 priedus). Penkiais atvejais Komisija paragino atitinkamas valstybes nares atidėti techninių reglamentų, apie kuriuos pranešta, priėmimą vieniems metams nuo jų gavimo datos, nes su projektais, apie kuriuos pranešta, susijusioje srityje ES lygmeniu buvo paskelbti arba vykdomi derinimo darbai (žr. 3.5 priedą).

Išanalizavus kiekvienos valstybės narės ir Komisijos per ataskaitinį laikotarpį pateiktų atsiliepimų (pastabų, išsamių nuomonių ir Komisijos sprendimų atidėti projekto priėmimą) skaičių pagal sektorius, galima daugiau sužinoti apie valstybių narių dalyvavimą dialoge, kuris prasideda pateikus pranešimus, ir apie tai, kokie tam tikrų valstybių narių, kurių atsiliepimai labiau sutelkti į konkrečius sektorius, konkretūs interesai (žr. 3.6 priedo 6 lentelę). Vienos aktyviausių valstybių narių yra Italija, Ispanija, Austrija ir Lenkija. Atlikus kiekvienos valstybės narės atsiliepimų pagal sektorių analizę, matyti, kad Austrija, Ispanija ir Italija ypač domisi žemės ūkio, žuvininkystės ir maisto produktų sektoriumi. Dauguma Komisijos pateiktų atsiliepimų susiję su statybos ir žemės ūkio sektoriais.

Turėdamos galimybę susipažinti su visais pranešimais, kuriais keičiamasi per dialogus, valstybės narės gali naudotis Bendrosios rinkos skaidrumo direktyva, kad pasisemtų idėjų iš savo partnerių. Todėl remiantis šiomis idėjomis galima spręsti bendras su techniniais reglamentais susijusias problemas ir suprasti, kada techninio reglamento projektas galėtų pažeisti ES teisę.

2.2 Skubos procedūros taikymas

Valstybės narės gali paprašyti Komisijos įvertinti jų pasiūlymus taikyti Bendrosios rinkos skaidrumo direktyvos 6 straipsnio 7 dalyje numatytą skubos procedūrą, jei, siekdamas reaguoti į skubią ir nenumatytą padėtį, jos privalo priimti techninius reglamentus nedelsdamos ir neturi laiko laukti trijų mėnesių atidėjimo laikotarpio, kad iš anksto pasikonsultuotų su Komisija ir kitomis valstybėmis narėmis. Jei Komisija, išnagrinėjusi atitinkamos valstybės narės nurodytas priežastis, sutinka su skubos procedūra, trijų mėnesių atidėjimo laikotarpis netaikomas ir priemonė gali būti priimta nedelsiant⁵³. Paprastai Komisija per kelias darbo dienas nuo pranešimo gavimo nusprendžia, ar ji sutinka su atitinkamos valstybės narės nurodytomis priežastimis, ir leidžia jai nedelsiant priimti techninius reglamentus.

Iš 3 553 pranešimų, kuriuos pateikė valstybės narės, 346 buvo prašymai projektams, apie kuriuos pranešta, taikyti skubos procedūrą (2016 m. – 51, 2017 m. – 34, 2018 m. – 35, 2019 m. – 39, 2020 m. – 187)⁵⁴. Prašymai taikyti skubos procedūrą buvo atmesti tais atvejais, kai nebuvo tinkamo pagrindimo arba ją buvo prašoma taikyti remiantis vien ekonominiais sumetimais arba dėl nacionalinių administravimo institucijų vėlavimo, taip pat tais atvejais, kai nebuvo pateikta įrodymų dėl nenumatytų aplinkybių. Skubos procedūra buvo laikoma pagrįsta 283 atvejais (2016 m. – 41, 2017 m. – 28, 2018 m. – 21, 2019 m. – 29, 2020 m. – 164). Šie atvejai visų pirma buvo susiję su psichotropinėmis medžiagomis, narkotikų kontrole, kova su terorizmu, šaunamaisiais ginklais, bičių infekcija, biocidiniais produktais, sveikatai pavojingų produktų draudimu, pirotechnikos gaminiais, vaistais (COVID-19 pacientams gydyti reikalingais ypatingos svarbos vaistais / medžiagomis), apsaugos priemonėmis, kaukėmis, medicinos priemonėmis ir *in vitro* medicinos priemonėmis, dezinfekavimo priemonėmis ir jų gamybai reikalingu alkoholiu (žr. 3.7 priedą).

⁵³ Daugiau informacijos apie skubos procedūrą žr. 1 priede.

⁵⁴ Žr. 3.7 priedą.

2.3 *Pranešimas apie fiskalines arba finansines priemones*

Pagal Bendrosios rinkos skaidrumo direktyvą valstybės narės turi pranešti apie fiskalines ir finansines priemones, t. y. techninius reglamentus, susijusius su fiskalinėmis arba finansinėmis priemonėmis, kurios dėl raginimo laikytis tokių techninių reglamentų daro poveikį gaminių arba paslaugų vartojimui. Tokių priemonių ypatumas yra tas, kad atidėjimo laikotarpis negalioja (Bendrosios rinkos skaidrumo direktyvos 7 straipsnio 4 dalis).

2016–2020 m. laikotarpiu valstybės narės pranešė apie 149 priemonių projektus kaip apie fiskalines arba finansines priemones (2016 m. – 44, 2017 m. – 48, 2018 m. – 26, 2019 m. – 31, 2020 m. – 45)⁵⁵.

2.4 *Veiksmai, kurių imtasi sulaukus Komisijos atsiliepimų*

Pagal Bendrosios rinkos skaidrumo direktyvos 6 straipsnio 2 dalį valstybės narės turi pranešti apie veiksmus, kurių jos siūlo imtis atsižvelgiant į išsamią nuomonę.

2016–2020 m. valstybių narių pateiktų atsakymų bei išsamių Komisijos nuomonių santykis ir išsamių Komisijos nuomonių kiekis buvo priimtinas (vidutiniškai 87 proc. per šį laikotarpį), bet jį dar būtų galima gerinti. Valstybių narių priimtini atsakymai vidutiniškai sudarė 45 proc. atsakymų (žr. 3.8 priedą).

Nagrinėjamoju laikotarpiu valstybės narės atsiėmė 217⁵⁶ techninių reglamentų projektų. 30 atvejų (2016 m. – 4, 2017 m. – 13, 2018 m. – 9, 2019 m. – 2, 2020 m. – 2) atsiėmimas įvyko po to, kai Komisija priėmė išsamią nuomonę. Tokių atsiėmimų priežastys: i) pranešančioji valstybė narė atliko esminius techninio reglamento projekto pakeitimus, dėl kurių reikėjo naujo pranešimo (Direktyvos 5 straipsnio 1 dalis), ir ii) nacionalinių valdžios institucijų sprendimas paprasčiausiai nepriimti techninio reglamento projekto. Dėl kitų techninių reglamentų projektų, apie kuriuos buvo pranešta, vis dar diskutuojama.

2.5 *Veiksmai, kurių imtasi po pranešimo procedūros*

Tais atvejais, kai per pranešimo procedūrą nebuvo visiškai pašalinti galimi ES vidaus rinkos teisės aktų pažeidimai, Komisija atliko papildomus tyrimus (pvz., dėl augalų apsaugos produktų, elektroninių cigarečių, tabako). Komisija taip pat atliko tyrimus dėl valstybių narių įtariamų pareigos pranešti pažeidimų, pavyzdžiui, susijusių su taisyklėmis, taikomomis taksometrams, stikliniams vyno ir spiritinių gėrimų buteliams, reklamos įrangai, atliekoms, azartinių lošimų automatams, išmetamam fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiui, plastikiniams gaminiams, baldams, bendradarbiaujamajai ekonomikai ir kt. Tokiais atvejais Komisija informavo atitinkamą nacionalinį Bendrosios rinkos skaidrumo direktyvos informacijos centrą apie pareigos pranešti pažeidimo pasekmes ir priminė apie pareigą pranešti.

2.6 *Struktūrizuoti informacijos mainai su valstybėmis narėmis, EEE narėmis esančiomis ELPA valstybėmis, Šveicarija ir Turkija*

Reguliarūs Techninių reglamentų nuolatinio komiteto susitikimai paskatino produktyviai keistis nuomonėmis bendrojo intereso klausimais, taip pat dėl konkrečių pranešimo procedūros aspektų.

Dėl pranešimo procedūros pažymėtina, kad Techninių reglamentų nuolatinio komiteto posėdžiuose konkrečiai diskutuota apie:

⁵⁵ Daugiau informacijos apie fiskalines ir finansines priemones žr. 1 priede.

⁵⁶ 2021 m. liepos 14 d. duomenys.

- skubos procedūrą pagal Bendrosios rinkos skaidrumo direktyvą;
- galimybę susipažinti su Komisijos dokumentais ir konfidencialiais pranešimais;
- pranešimo procedūrą, skirtą Šveicarijos ir EEE pranešimams;
- valstybių narių pareigą perduoti Komisijai galutinį techninio reglamento, apie kurį pranešta, tekstą;
- ESTT jurisprudencijos, susijusios su Bendrosios rinkos skaidrumo direktyva, pokyčius ir
- vieno langelio principo veikimą.

Atsižvelgdama į valstybių narių prašymus arba savo iniciatyva Komisija Techninių reglamentų nuolatiniam komitete rengė pristatymus, kad paaiškintų kai kurias pasikartojančias kliūtis arba naujus ES teisės aktus. Pristatymai buvo susiję su:

- Direktyva (ES) 2019/904 dėl tam tikrų plastikinių gaminių poveikio aplinkai mažinimo;
- pranešimo procedūra pagal Paslaugų direktyvą 2006/123/EB, Reglamentą (ES) 2018/1807 dėl laisvo ne asmens duomenų judėjimo ES;
- Bendruoju duomenų apsaugos reglamentu (ES) 2016/679;
- direktyvomis dėl kelių saugumo 2014/45/ES⁵⁷, 2014/46/ES⁵⁸ ir 2014/47/ES⁵⁹;
- ES lygmeniu taikomais mikroplastiko dalelių apribojimais;
- Direktyva 94/62/EB dėl pakuočių ir pakuočių atliekų;
- bendrosios rinkos sąlyga ir SESV 34–36 straipsniais.

Kelios valstybės narės su nuolatiniu komitetu pasidalijo geriausia pranešimų teikimo pagal Bendrosios rinkos skaidrumo direktyvą patirtimi.

Daugelyje valstybių narių taip pat vyko dvišaliai susitikimai, kurie buvo žinių apie šalių rinkimo misijos dalis. Per šiuos susitikimus buvo siekiama sutelkti dėmesį į konkrečius kiekvienos valstybės narės bendrosios rinkos poreikius, palaikant tiesioginį Komisijos ir nacionalinių valdžios institucijų dialogą, taip pat rengiant susitikimus su nacionaliniais suinteresuotaisiais subjektais. Šiomis aplinkybėmis Komisijos atstovai apsilankė keliose ES sostinėse⁶⁰ ir dalyvavo susitikimuose su valstybių narių valdžios institucijomis bei nacionaliniais suinteresuotaisiais subjektais. Pagrindinės šių misijų metu nustatytos problemos, susijusios su Bendrosios rinkos skaidrumo direktyvos įgyvendinimu nacionaliniu lygmeniu, – nedidelis pranešimų skaičius (pvz., Rumunijoje, Lietuvoje ir Portugalijoje), nepakankami administraciniai gebėjimai (pvz., Bulgarijoje) arba koordinavimo problemos (pvz., Italijoje, Ispanijoje ir Vokietijoje) ir nepakankamos nacionalinių administracijų žinios apie Bendrosios rinkos skaidrumo direktyvą.

Per ataskaitinį laikotarpį Komisija su valstybėmis narėmis aptarė Direktyvos taikymą atitikties dialogo susitikimuose, kurie rengiami laikantis priimto įsipareigojimo dėl

⁵⁷ 2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/45/ES dėl motorinių transporto priemonių ir jų priekabų periodinės techninės apžiūros, kuria panaikinama Direktyva 2009/40/EB, OL L 127, 2014 4 29, p. 51.

⁵⁸ 2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/46/ES, kuria iš dalies keičiama Tarybos direktyva 1999/37/EB dėl transporto priemonių registracijos dokumentų, OL L 127, 2014 4 29, p. 129.

⁵⁹ 2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/47/ES dėl Sąjungoje važinėjančių komercinių transporto priemonių techninio patikrinimo kelyje, kuria panaikinama Direktyva 2000/30/EB (OL L 127, 2014 4 29, p. 134).

⁶⁰ Komisija lankėsi Bulgarijoje, Ispanijoje, Lenkijoje, Rumunijoje, Italijoje, Prancūzijoje, Vokietijoje, Portugalijoje, Airijoje ir Lietuvoje.

bendrosios rinkos strategijos. Komisija taip pat reguliariai rengdavo *ad hoc* techninius seminarus nacionalinėms institucijoms, dalyvaujančioms pranešimo procedūroje.

Per ataskaitinį laikotarpį Turkija pagerino savo dalyvavimą pranešimo procedūroje.

2.7 Skaidrumas

2.7.1. Prašymai leisti susipažinti su pagal Bendrosios rinkos skaidrumo direktyvą paskelbtais dokumentais

2016–2020 m. Komisija gavo 531⁶¹ prašymą leisti susipažinti su paskelbtais dokumentais, susijusiais su Bendrosios rinkos skaidrumo direktyva. Dauguma prašymų buvo susiję su Komisijos pateiktomis išsamiomis nuomonėmis ir pastabomis. Atsižvelgiant į naujausius su ESTT praktika susijusius pokyčius (žr. 2 priedą, bylą C-331/15 P, *Prancūzija prieš Schlyter*), dauguma dokumentų buvo atskleisti.

2.7.2. Suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas

Skaidrumas – pagrindinė pranešimo procedūros ypatybė. Viešai prieinama TRIS svetainė – tai priemonė, kuria užtikrinama, kad suinteresuotieji subjektai būtų nuolat informuojami apie visus valstybių narių rengiamus techninių reglamentų projektus ir kad vykėtų suinteresuotųjų subjektų ir Komisijos dialogas naudojantis funkcija, leidžiančia suinteresuotiesiems subjektams teikti nuomones dėl techninių reglamentų projektų. Kaip jau minėta, 2016–2020 m. Komisija per šią funkciją gavo 1 618 nuomonių. Ataskaitiniu laikotarpiu Komisija taip pat pradėjo priemonių, apie kurias pranešta, galutinius tekstus versti į visas ES kalbas. Galutinių tekstų vertimai skelbiami TRIS svetainėje ir suteikia papildomo skaidrumo.

Tai, kad TRIS svetainė sėkmingai veikia, matyti iš skaičių:

- 2020 m. pabaigoje buvo 6 467 aktyvūs TRIS adresatų sąrašo prenumeratoriai, o 2015 m. pabaigoje – 5 196, t. y. per penkerių metų ataskaitinį laikotarpį prenumeratorių padaugėjo 25 proc.
- Nagrinėjamuoju laikotarpiu per TRIS svetainę buvo atliktos 871 744 paieškos (2016 m. – 151 202, 2017 m. – 134 737, 2018 m. – 152 158, 2019 m. – 197 341, 2020 m. – 236 306), arba vidutiniškai 174 349 paieškos per metus⁶².
- Naudotojų prisijungimų prie pranešimų taip pat padaugėjo – nuo 1 203 299 atvejų 2015 m. pabaigoje iki 7 394 991 atvejo 2020 m. pabaigoje – tai yra 514,6 proc. augimas per visą 2016–2020 m. ataskaitinį laikotarpį, palyginti su 2015 m. pabaiga.

3. IŠVADA

2016–2020 m. Bendrosios rinkos skaidrumo direktyvos procedūra dar kartą pripažinta veiksminga užtikrinant skaidrumą, administracinį bendradarbiavimą ir techninių kliūčių prevenciją bendrojoje rinkoje. Taikant prevencinį ir bendradarbiavimu pagrįstą pranešimo procedūros metodą, pavyko sumažinti pavojų, kad nacionalinė reguliavimo veikla bus vykdoma sukuriant kliūtis laisvam prekių ir informacinės visuomenės paslaugų judėjimui. Šiuo atžvilgiu valstybių narių dalyvavimo Bendrosios rinkos skaidrumo direktyvos procedūroje didinimas (vertinant tiek pagal siunčiamus pranešimus, tiek pagal atsiliepimus dėl projektų, apie kuriuos pranešė kitos valstybės narės) rodo bendrą atsakomybę už bendrąją

⁶¹ Kadangi nuo 2018 01 01 iki 2018 10 01 nebuvo įmanoma Komisijos duomenų bazėse užkoduoti pagrindinio skyriaus dėl galimybės susipažinti su dokumentų prašymais, su šiuo laikotarpiu susiję duomenys pagrįsti modeliavimu naudojant 2016, 2017 ir 2019 m. prašymų leisti susipažinti su dokumentais, priskirtais už Bendrosios rinkos skaidrumo direktyvos valdymą atsakingam skyriui, vidutinę procentinę dalį.

⁶² Žr. 5 priedą.

rinką, o tai yra vienas pagrindinių Komisijos tikslų. 2020 m. per COVID-19 pandemiją Bendrosios rinkos skaidrumo direktyvos procedūra užtikrino, kad nacionalinėmis priemonėmis, laikantis Bendrosios rinkos taisyklių, būtų siekiama pagrindinio tikslo – apsaugoti sveikatą ir žmonių gyvybes. Direktyva ir jos pranešimų sistema šiuo atžvilgiu padėjo valstybėms narėms užtikrinti skaidrumą, sinergiją ir galiausiai Europos solidarumą.

Direktyvos svarbą patvirtina didėjantis suinteresuotųjų subjektų susidomėjimas pranešimo procedūra ir jų per TRIS interneto svetainę pateiktų atsiliepimų skaičius ataskaitiniu laikotarpiu. Šis didėjantis susidomėjimas atitinka pastangas didinti TRIS svetainės skaidrumą ir efektyvumą.

Dar kartą įsitikinta tuo, kad pranešimo procedūra yra naudinga nustatant sritis, kuriose būtina imtis papildomų derinimo veiksmų ES lygmeniu, pvz., atliekų šalinimui skirtų pakuočių ženklavimo suderinimo. Bus toliau stengiamasi ekonominės veiklos vykdytojams užtikrinti kuo aiškesnę teisinę sistemą, siekiant stiprinti Europos įmonių konkurencingumą ES ir užsienyje, atsižvelgiant į pranešimo procedūros sąsają su procedūra, nustatyta Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) susitarimu dėl techninių prekybos kliūčių⁶³.

Pastaraisiais metais įgyta patirtis yra labai svarbi siekiant sukurti geresnę aplinką Bendrosios rinkos skaidrumo direktyvai įgyvendinti. Siekdama išnaudoti visą Direktyvos potencialą, Komisija toliau skatins valstybių narių dalyvavimą tiek pranešant apie nacionalinių techninių reglamentų projektus, tiek teikiant atsiliepimus apie projektus, apie kuriuos pranešė kitos valstybės narės. Savo atsiliepimuose Komisija ypatingą dėmesį skirs klausimams, kurie yra svarbūs bendrajai rinkai ir kurie padeda veiksmingai šalinti nustatytas kliūtis, susijusias su ekonomikos atsigavimu ir žaliaja bei skaitmenine pertvarka. Dėl didesnio dėmesio šioje srityje taip pat bus imtasi atitinkamų veiksmų po Komisijos atsiliepimų, siekiant veiksmingai užkirsti kelią galimoms kliūtims.

⁶³ Nagrinėjamoju laikotarpiu ES valstybės narės, ELPA valstybės narės, pasirašiusios EEE susitarimą, Šveicarija ir Turkija TRIS duomenų bazėje pateikė 363 pranešimus, kuriuos reikia pateikti PPO pagal susitarimą dėl techninių prekybos kliūčių.